

รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเอกสารประจำสำนักศึกษา
ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

รัชนี ชังชู

คุณภูนิพน์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาคุณภูนิพน์

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

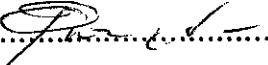
พฤษภาคม 2549

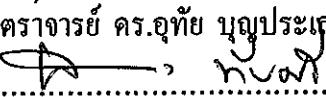
ISBN 974-502-746-4

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ รัชนี จังชู ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

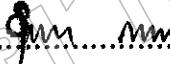
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ)

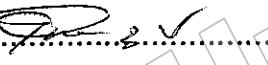
..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ทับศรี)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธาร สุนทรารยุทธ)

..... กรรมการ

(ดร.สุชาดา กรเพชรปานี)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

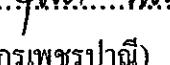
..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ)

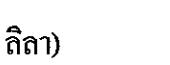
..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ทับศรี)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธาร สุนทรารยุทธ)

..... กรรมการ

(ดร.สุชาดา กรเพชรปานี)

..... กรรมการ

(ดร.สมศักดิ์ ลิตา)

บันทึกวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบันทึกวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)
วันที่....๑.....เดือน....พฤษภาคม..... พ.ศ. 2549

ประกาศคุณภาพการ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเอกชนประเภทสามัญศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาสำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย นฤบุรีประเสริฐ ประธานกรรมการที่ปรึกษาคุณภูนิพนธ์และคณะกรรมการ ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ทับศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธน ศุนทราราษฎร์ ดร.สุชาดา กรเพชรปานิช ที่ได้ให้คำแนะนำต่อไป และแก่ไขข้อบกพร่องต่างๆ ทำให้คุณภูนิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง โครงการขอขอบขอพระคุณเป็นอย่างสูง ขอขอบพระคุณ ดร.สมศักดิ์ กิตา ที่กรุณาร่วมเวลาณปัจจุบันนี้ กรรมการผู้แทนบ้านพิเศษที่ให้ความช่วยเหลือในการสอบคุณภูนิพนธ์

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโภสุน และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพบูลย์ พิธิสาร ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาแนะนำการเขียนเกี่ยวกับสถิติ การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นอย่างคิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้เข้าร่วมสัมมนา กำหนดครุปแบบของการบริหารสถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพของครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย และผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ ในการวิจัยในครั้งนี้

รัชนี ชังชู

46820228: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ค. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหาร/ สถานศึกษาเอกชนประเทศาสามัญศึกษา/ แนวทางการปฏิรูปการศึกษา

รัชนี ชั้งชู: รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเอกชนประเทศาสามัญศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา (MODEL OF PRIVATE SCHOOL ADMINISTRATION ACCORDING TO EDUCATION REFORM) อาจารย์ผู้ควบคุมดุษฎีบัณฑิต: อุทัย บุญประเสริฐ, Ph.D., ฉลอง ทับศรี, Ed.D., ดร. สุนทราราษฎร์, Ph.D., ศุชาดา กรเพชรปานิ, Ph.D. 293 หน้า. ปี พ.ศ. 2549.
ISBN 974-502-746-4

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเอกชนประเทศาสามัญศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา วัดถูกประสิทธิภาพเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเอกชนประเทศาสามัญศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาและศึกษาความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารที่พัฒนาขึ้น การตรวจสอบรูปแบบของระบบบริหารสถานศึกษาเอกชนโดยผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาและบริหารการศึกษา จำนวน 28 คน เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตรฐานค่าเฉลี่ย ซึ่งมีสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น .945 กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นต่อรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเอกชนประเทศาสามัญศึกษา เป็นผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน จำนวน 250 คน แบบสอบถามได้รับถูกดับคืนมาและมีความสมบูรณ์ จำนวน 203 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.20 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และจัดอันดับความสำคัญจากค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเอกชนควรประกอบด้วย คณะกรรมการโรงเรียนควบคุมดูแลส่งเสริมการบริหารโรงเรียน โครงสร้างของระบบการบริหารงานตามสายการบังคับบัญชา การกิจของโรงเรียนแบ่งเป็นกลุ่มงาน 4 กลุ่มงาน ให้แก่ กลุ่มงานวิชาการ กลุ่มงานบริหารงานบุคคล กลุ่มงานการบริหารงานงบประมาณ และกลุ่มงานบริหารงานทั่วไป การบริหารงานของแต่ละกลุ่มงานจะมีความรับผิดชอบภาระงานในรูปคณะกรรมการ การศึกษา ความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานของสถานศึกษาเอกชนประเทศาสามัญศึกษา พบว่า ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.89$) ส่วนโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$ และ 4.05) ส่วนความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของทุกกลุ่มงานทั้ง 4 กลุ่ม มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากทุกขนาดโรงเรียน ส่วนความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนมีความเห็นว่า โครงสร้างการบริหาร บทบาทของคณะกรรมการโรงเรียน ภาระงานทางวิชาการ ภาระงานบุคคล งานงบประมาณ และการบริหารทั่วไปมีความเป็นไปได้ในระดับมาก

46820228: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; Ed.D. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: ADMINISTRATION MODEL/ PRIVATE SCHOOL/ EDUCATION REFORM

RUCHANEE CHUNGCHOO: MODEL OF PRIVATE SCHOOL ADMINISTRATION ACCORDING TO EDUCATION REFORM. DISSERTATION ADVISORS: UTHAI BOONPRASERT, Ph.D., CHALONG TUBSREE, Ed.D., DHORN SOONTRAYUTH, Ph.D., SUCHADA KORNPETPANEE, Ph.D. 293 P. 2006. ISBN 974-502-746-4

The purposes of this dissertation are: to develop model of private school administration according to education reform and to study the possibilities of developed model. Model of private school administration was examined by 28 scholars on academic and administrative education. The instrument was a ratio questionnaire with the confident coefficient of .945. The samples of the questionnaire on model of private school according to education reform were 250 private school administrators. There were only 203 valid questionnaires on return (81.20%). The data was analyzed by means, SD and ranking order.

The findings of the study reveal that in the model of private school administration, there should be a school committee to help supporting the school administration.

The administrative structure was lines of direction divided into 4 functions according to the school commitment: academics, personnel, financial and general administration.

The administration of each function was the responsible of its committee. It was found from the study of the possibilities of model of private school administration that the proper and possibility of small school administration were moderate ($\bar{X} = 2.89$), while the proper and possibility of medium and large school administration were high ($\bar{X} = 3.68$ and 4.05 respectively). The proper and possibility of 4 functions were high in every school. From the opinion of private school administrators, it was found that administrative structure, the role of the committee, academic function, personnel function, financial function and general administration function have a high possibility.

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย.....	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๑
สารบัญ.....	๑
สารบัญตาราง.....	๑
สารบัญภาพ.....	๑
บทที่	
 1 บทนำ.....	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	๔
ความสำคัญของการวิจัย.....	๔
คำถามการวิจัย.....	๔
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	๕
ขอบเขตของการวิจัย.....	๕
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	๖
 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	
การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ.....	๑๐
การบริหารการศึกษา.....	๑๑
การบริหารการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา.....	๒๔
การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	๓๑
การบริหารสถานศึกษาเอกชนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา.....	๓๙
รูปแบบหรือแบบจำลองการบริหารการศึกษา.....	๗๗
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๑๐๖
 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	
ขั้นตอนที่ ๑ การพิจารณารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเอกชนประเภทสามัญศึกษา.....	๑๑๕
ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดรูปแบบของการบริหารสถานศึกษาเอกชนประเภทสามัญศึกษา.....	๑๑๙

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานสถานศึกษาอุகชณ ประเภทสามัญศึกษา.....	120
4 ผลการวิจัย.....	127
รูปแบบการบริหารสถานศึกษาอุกชณประเภทสามัญศึกษาตามแนวทาง การปฏิรูปการศึกษา.....	127
การศึกษาความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานของสถานศึกษาอุกชณ ประเภทสามัญศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา.....	143
5 อกกิประยและสรุปผล.....	220
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	220
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	220
สรุปผลการวิจัย.....	222
อกกิประยผล.....	225
ข้อเสนอแนะ.....	234
บรรณานุกรม.....	238
ภาคผนวก.....	244
ภาคผนวก ก.....	245
ภาคผนวก ข.....	266
ภาคผนวก ค.....	271
ภาคผนวก ง.....	288
ภาคผนวก จ.....	291
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	293

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 โรงเรียนก่อตั้งตัวอย่างแยกตามภาคและขนาด.....	121
2 ค่าความเสื่อมน้ำของแบบสอบถามตามรายด้าน.....	124
3 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนจำแนกตามขนาดโรงเรียนและภาค.....	125
4 บทบาทหน้าที่ของก่อตั้งงานวิชาการ.....	132
5 บทบาทหน้าที่ของก่อตั้งบริหารงานประมาณ.....	135
6 บทบาทหน้าที่ของก่อตั้งบริหารงานบุคคล.....	137
7 บทบาทหน้าที่ของก่อตั้งบริหารงานทั่วไป.....	140
8 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามตามรายด้าน.....	144
9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความเหมาะสมสมของโครงสร้าง การบริหารงาน จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	147
10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมสมของค่าประกอบและ บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	149
11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความเหมาะสมสมของระบบโครงสร้าง ของการบริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	152
12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมสมของโครงสร้างก่อตั้ง งานวิชาการ จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	155
13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมสมของบทบาทและหน้าที่ของ ก่อตั้งงานวิชาการ จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	157
14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมสมของโครงสร้างก่อตั้งบริหาร งานประมาณ จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	164
15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมสมของบทบาทและหน้าที่ของ ก่อตั้งบริหารงประมาณ จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	166
16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมสมของโครงสร้างก่อตั้งบริหาร งานบุคคล จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	170
17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมสมของบทบาทและหน้าที่ของ ก่อตั้งบริหารงานบุคคล จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	172

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของโครงสร้างกลุ่มบริหารงานทั่วไป จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	176
19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของบทบาทและหน้าที่ของกลุ่มบริหารงานทั่วไป จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	178
20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเป็นไปได้ขององค์ประกอบและบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	183
21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเป็นไปได้ในการนำไปสู่การปฏิบัติเกี่ยวกับระบบโครงสร้างของการบริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	186
22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเป็นไปได้ในการนำไปสู่การปฏิบัติของโครงสร้างกลุ่มงานวิชาการ จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	190
23 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเป็นไปได้ในการนำไปสู่การปฏิบัติของบทบาทและหน้าที่ของกลุ่มงานวิชาการ จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	192
24 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเป็นไปได้ในการนำไปสู่การปฏิบัติของโครงสร้างกลุ่มบริหารงบประมาณ จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	199
25 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเป็นไปได้ในการนำไปสู่การปฏิบัติของบทบาทและหน้าที่ของกลุ่มบริหารงบประมาณ จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	201
26 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเป็นไปได้ในการนำไปสู่การปฏิบัติของโครงสร้างกลุ่มบริหารงานบุคคล จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	205
27 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเป็นไปได้ในการนำไปสู่การปฏิบัติของบทบาทและหน้าที่ของกลุ่มบริหารงานบุคคล จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	207
28 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเป็นไปได้ในการนำไปสู่การปฏิบัติของโครงสร้างกลุ่มบริหารงานทั่วไป จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	212
29 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเป็นไปได้ในการนำไปสู่การปฏิบัติของบทบาทและหน้าที่ของกลุ่มบริหารงานทั่วไป จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	215

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 ครอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2 ระบบบริหารการศึกษา.....	16
3 ระบบการบริหารโรงเรียน.....	18
4 ภาพแสดงแผนงานย่อใหญ่ในแผนกลยุทธ์.....	60
5 ภาพแสดงการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเด็กภายในโรงเรียนใหญ่.....	86
6 ภาพแสดงขั้นตอนออกแบบการพัฒนาตามวงจร PDCA.....	91
7 ภาพแสดงขั้นศึกษาและออกแบบพัฒนาครุและชุมชน.....	92
8 ภาพแสดงรูปแบบการบริหารและจัดการศึกษานั้นๆและชุมชนเป็นสำคัญ.....	93
9 ภาพแสดงรูปแบบการบริหารจัดการพัฒนาทรัพยากรบุคคล.....	93
10 ภาพแสดงรูปแบบการพัฒนาครุเพื่อเน้นกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง.....	94
11 ภาพแสดงรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการการใช้แหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้.....	96
12 ภาพแสดงการบริหารจัดการใช้แหล่งเรียนรู้.....	99
13 ภาพแสดงรูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบร่วมมือร่วมใจ.....	104
14 โครงสร้างระบบการบริหารสถานศึกษาเอกชนประเภทสามัญศึกษา.....	128
15 โครงสร้างระบบงานวิชาการเป็นระดับชั้น.....	130
16 โครงสร้างการบริหารงานงบประมาณ.....	135
17 โครงสร้างการบริหารงานบุคคล.....	137
18 โครงสร้างการบริหารงานทั่วไป.....	139